Uitvoering Gebiedsplan Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland ZWD najaar 2025

1. Inleiding

Voor u ligt de eindrapportage van het IBP Vitaal Platteland Zuidwestelijke Delta. De opbouw is gelijk gebleven aan de voortgangsrapportages die wij eerder aan u hebben voorgelegd. Ook herhalen we, indien nodig, zaken uit de eerdere voortgangsrapportages zodat deze eindrapportage zelfstandig leesbaar is.

In juli 2018 hebben het Rijk (minister LNV), het IPO, de Unie van Waterschappen en de VNG afspraken gemaakt om onderwerpen in het landelijk gebied gezamenlijk op te pakken in het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP). De Zuidwestelijke Delta is één van de 15 gebieden. In het najaar van 2020 is het Gebiedsplan voor het IBP-VP vastgesteld en heeft LVVN de subsidiemiddelen (€ 4,4 miljoen) naar kassier Provincie Zuid-Holland overgemaakt. Het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta (GO ZWD) heeft in de vergadering van 24 september 2020 de rol van bestuurlijke stuurgroep op zich genomen. De provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant en Zeeland, Waterschap Scheldestromen en gemeente Schouwen-Duiveland hebben de samenwerkingsovereenkomst voor het programma ondertekend en hebben het programmateam van het IBP-VP gevormd. De uitvoering van het Gebiedsplan is in het najaar van 2020 gestart en het programma liep tot en met 2025.

2. Programmabrede activiteiten

Kennisdeling
Het GO ZWD heeft op 7 december 2023 gevraagd om een advies op te stellen om de kennisdeling op het gebied van Vitaal Platteland in de ZWD voort te zetten na 2024. Voor dit advies is een aantal scenario's opgesteld waar na het GO ZWD op 10 oktober 2025 besloten heeft om door te gaan met kennisdeling in de vorm van een IBP Light. Dit heeft inmiddels de naam Interbestuurlijk Netwerk Toekomstigbestendige Landbouw Zuidwestelijke Delta (IBN TL ZWD) gekregen. Er is ook een trekker voor dit netwerk geworven. Hij zet zich o.a. in voor de afronding van de samenwerkingsovereenkomst op basis waarvan in 2025 tot en met 2028 de kennisdeling zal worden voortgezet. Het doel is om de kennisdeling tussen de provincies te blijven faciliteren. Hiervoor zal de trekker, in samenwerking met de partners, een kennisagenda opstellen, waarin zowel het aantal als de inhoud van de geplande netwerkbijeenkomsten zal worden uitgewerkt. De eventuele projecten die uit het netwerk voortvloeien, worden geborgd in de gebiedsprocessen in de ZWD en gefinancierd met middelen van de netwerkpartners. De trekker zal ook nauwe afstemming en samenwerking zoeken met de activiteiten van het Gebiedsoverleg ZWD.

Evaluatie
Aan DRIFT en de WUR is gevraagd om een evaluatie uit te voeren van het IBP VP ZWD. De centrale vraag in de evaluatie was: Hoe kan gebiedsgericht werken bijdragen aan een transitie naar een duurzame en natuur inclusieve landbouw?
De evaluatie was gericht op de ervaringen van verschillende betrokkenen bij de IBP-projecten en het in kaart brengen hoe het IBP heeft bijgedragen dan wel barrières heeft opgeworpen voor het gebiedsgerichte werken binnen een transitie context. Daarbij

kwamen vragen aan de orde over de institutionele omstandigheden en instrumenten en hoe die daarin een rol hebben gespeeld. Met name de deelnemers en projectleiders van de projecten in het programma zijn hierover bevraagd. Separaat met deze eindrapportage ontvangt u ook de resultaten van deze evaluatie.

Bijeenkomsten
Oogstbijeenkomst februari 2025
Op 13 februari 2025 hebben we een oogstbijeenkomst als slotbijeenkomst van het programma georganiseerd. Deze sessie was voor alle stakeholders van het IBP Vitaal Platteland ZWD. De bijeenkomst stond in het teken van de resultaten van het programma en er is gekeken naar de toekomstige ontwikkelingen in de samenwerking. Een terugblik op deze bijeenkomst is te zien op:
https://www.zwdelta.nl/evenementen/terugblik-oogstbijeenkomst-ibp-vitaal-platteland-zuidwestelijke-delta/#plenaire-opening

Communicatie
De website van het programma (https://vitaalplattelandzwd.nl/) is in maart 2022 gelanceerd en is tot op heden actief. De site is gedurende het programma regelmatig up-to-date gemaakt. Vanuit de nieuwe samenwerking wordt bekeken in welke vorm de website over kan gaan naar het IBN TL ZWD, zodat informatie over de projecten niet verloren gaat.

In 2023, 2024 en 2025 zijn er in totaal vier nieuwsbrieven verzorgd. Met de nieuwsbrief hebben we ongeveer 260 mensen bereikt, verspreid over verschillende organisaties. Daarnaast bezochten gedurende deze periode ongeveer even veel mensen de website. In samenwerking met de lopende projecten, die ook hun eigen communicatiekanalen hebben, is een communicatiekalender opgesteld. Resultaat hiervan was dat meer mensen zijn bereikt en de projecten onderling meer met elkaar verbonden zijn geraakt.

Verder is het IBP de afgelopen jaren aangesloten bij de communicatiekanalen van het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta (www.zwdelta.nl). De belangrijkste resultaten en nieuwsberichten hebben op de website, de socials en in de nieuwsbrieven van het Gebiedsoverleg een plaats gekregen.

3. Broedplaatsen

Het IBP-programma was in de Zuidwestelijke Delta opgebouwd rondom drie broedplaatsen:
- Volhoudbare landbouw
- Zoet water
- Genieten en beleven in de Delta

De activiteiten van de broedplaatsen vormden het hart van het programma en zijn uiterlijk 31 maart 2025 afgerond. In de periode 1 april tot en met 31 december 2025 zijn de projectsubsidies aan deze activiteiten definitief vastgesteld.

4. Financiën

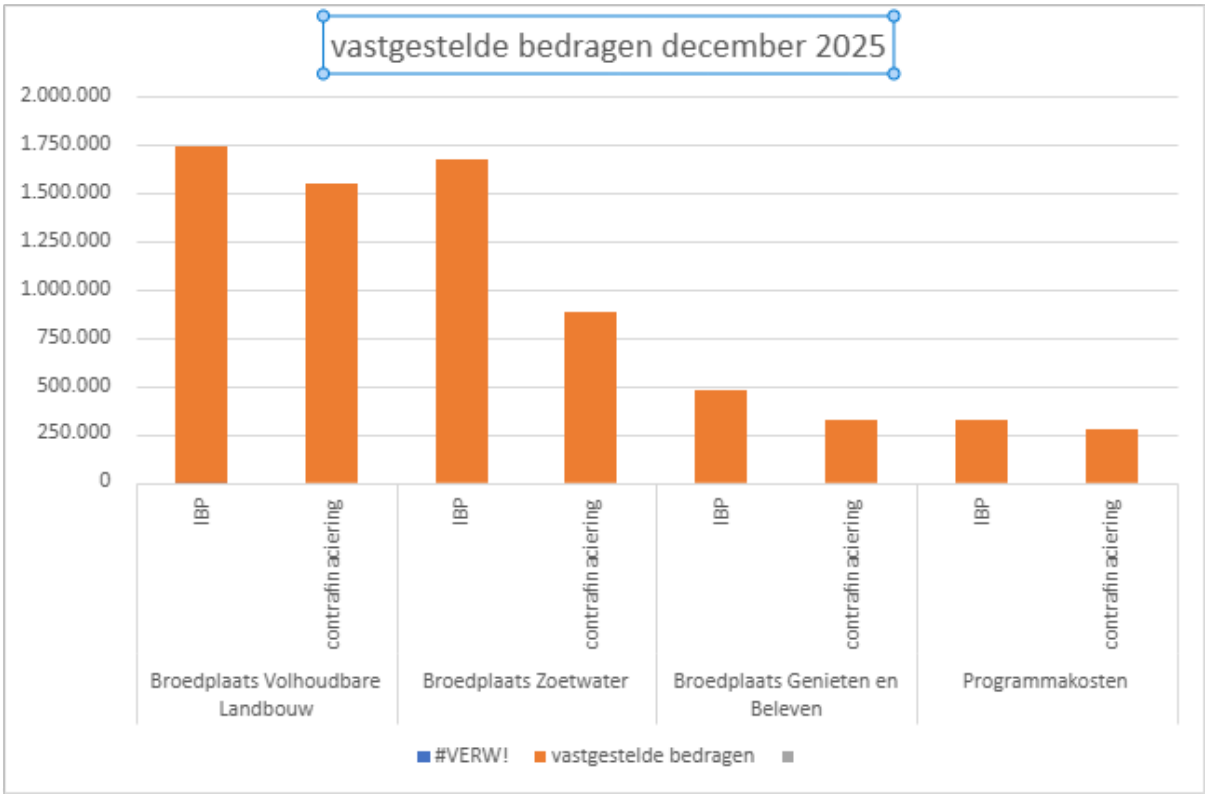
In 2021 en 2022 is de financiële structuur van het IBP programma opgezet die nodig was om overzicht te houden over de programma financiën. In 2023 is vooral ingezet op het koppelen van de resterende financiële middelen aan passende projecten. Provincie Zuid-Holland was penvoerder en kassier voor de programma financiën.

De totale omvang van het programma aan rijksmiddelen was € 4.350.496. Dit bedrag is in de Specifieke Uitkering (SPUK) van LVVN aan Zuid-Holland reeds gecorrigeerd voor BTW. In het IBP-Gebiedsplan zijn afspraken gemaakt over de inzet van LVVN-middelen in de Broedplaatsen. De regionale stakeholders hebben deze middelen minimaal

verdubbeld. Al met al was het IBP VP ZWD daarmee een programma met een financiële omvang van rond de 9 miljoen euro.

Na afronding van het programma kan worden geconcludeerd dat het programma volgens financiële planning is verlopen en mooie resultaten heeft bereikt. Vanuit het IBP wordt dan ook de wens uitgesproken dat daarmee aan de resultaatverplichtingen is voldaan.

De onderstaande grafiek geeft op broedplaatsniveau aan welke bedragen aan SPUK middelen en cofinanciering uiteindelijk zijn besteed. De details staan in bijlage 1. Een inhoudelijke eindverantwoording per broedplaats staat in bijlage 2.

Figuur 1: Financiële uitputting IBP VP ZWD december 2025.

Bijlage 1: Financieel overzicht december 2025.

projecten in gebiedsplan en aangevuld in het werk	Oorspronkelijke bijdrage LNV in Gebiedsplan	Mutatie's in SPUK en verschuivingen tussen broedplaatsen	Daadwerkelijke bijdrage LNV bij subsidie verlening	Contrafinaciering van het project	Totale bijdrage aan project	Status project december 2025
Broedplaats Volhoudbare Landbouw						
A: Routekaart Volhoudbare Landbouw Zuidwestelijke Delta 2040	300.000		0	90.115	90.115	vastgesteld
B: Gebiedspilot “biodiversiteitsmonitor akkerbouw / kringlooplandbouw” in de Zuidwestelijke Delta	336.600		542.079	417.450	959.529	vastgesteld
C: Gebiedspilot gewasdiverse teeltsystemen: strokenteelt	200.000		208.525	280.345	488.870	vastgesteld
D: Gebiedsnetwerk en pilots voor een aantrekkelijk biodivers agrarisch landschap in Zuidwestelijke Delta	392.500		405.920	169.485	575.405	vastgesteld
E: Young Academy	210.900					vervallen
F: Uitvoeringsprogramma 2.0	350.000					vervallen
G: Koolstofboeren Zuidwestelijke Delta			148.173	149.371	297.544	vastgesteld
H: Boeren en biodiversiteit			24.200	36.300	60.500	vastgesteld
I: Mechanisatie en Composteren			63.249	63.299	126.548	vastgesteld
J: Sensorisch Landschap			124.800	124.800	249.600	vastgesteld
K: BMA scenario’s doorrekenen			104.400	97.520	201.920	vastgesteld
L: Agricycling			123.222	123.221	246.443	vastgesteld
Totaal vastgesteld december 2025			***1.744.568***	***1.551.906***	***3.296.474***	
Vrijgevallen			*7.635*			
Totaal Volhoudbare Landbouw	**1.790.000**	**1.752.203**	**1.752.203**	**1.551.906**	**3.304.109**	

Broedplaats Zoet Water						
projecten in gebiedsplan en aangevuld in het werk	Oorsponkelijke bijdrage LNV in Gebiedsplan	Mutatie's in SPUK en verschuivingen tussen broedplaatsen	Daadwerkelijke bijdrage LNV bij subsidie verlening	Contrafinaciering van het project	Totale bijdrage aan project	Status project december 2025
A: Living Lab Schouwen-Duivenland	2.000.000		1.495.385	808.319	2.303.704	vastgesteld
B. Zoet Water Goeree Overflakkee			185.000	77.203	262.203	vastgesteld
totaal vastgesteld december 2025			*1.680.385*	*885.522*	*2.565.907*	
Vrijgevallen			*137.385*			
Totaal Zoet Water	**2.000.000**	**1.817.769**	**1.817.770**	**885.522**	**2.703.292**	
Broedplaats Genieten en Beleven						
A: NLDelta (proces en projecten)	100.000		100.000	115.000	215.000	vastgesteld
B: Deltajaar 2021 (proces en projecten)	100.000		100.000	355.000	455.000	vastgesteld
C: Yrseke Moer	200.000		179.000	429.282	608.282	vastgesteld
D: Delta Innovation Days	50.000					vervallen
E: Projecten vergroten beleefbaarheid	50.000					vervallen
F: Mobiel Deltarium			100.000	330.907	430.907	vastgesteld
totaal vastgesteld december 2025			*479.000*	*1.230.189*	*1.709.189*	
Vrijgevallen			*-5.033*			
Totaal Genieten en Beleven	**500.000**	**473.967**	**473.967**	**1.230.189**	**1.704.156**	
Programma Kosten						
A. Programmamanagement	300.000		268.760	121.557	390.317	
B. Communicatie			37.797	31.701	69.498	
C. Governance coalitie				10.800	10.800	
D. Bijeenkomsten			2.397	78.659	81.056	
E. Evaluatie			13.650	30.763	44.413	
totaal vastgesteld december 2025			*322.604*	*273.480*	*596.084*	
Vrijgevallen			*-22.604*			

Totaal Programmakosten	**300.000**	**300.000**	**300.000**	**273.480**	**568.111**	
projecten in gebiedsplan en aangevuld in het werk	Oorsponkelijk bijdrage LNV in Gebiedsplan	Mutatie's in SPUK en verschuivingen tussen broedplaatsen	Daadwerkelijke bijdrage LNV bij subsidie verlening	Contrafinaciering van het project	Totaal bijdrage aan project	
Totaal IBP VP ZWD						
totaal toegezegd			4.231.890	3.941.097	8.167.654	
verschil t.o.v. financiële toezeggingen			118.605			
TOTAAL	**4.590.000**	**4.343.939**	**4.350.496**	**4.538.101**	**8.892.867**	

Bijlage 2: Informatie over de projecten uit de Broedplaatsen

Volhoudbare Landbouw

Project	Doel en deelnemers	Mijlpalen/Resultaat
A: Routekaart Volhoudbare Landbouw ZWD 2040	Het ontwikkelen van een perspectief Volhoudbare landbouw in 2040 en mogelijke samenwerking	Perspectief 5 grootschalige agrarische ondernemers (Rapport, ppt, netwerkbijeenkomst 30 ketenpartijen) Perspectief volhoudbare landbouw (Rapport, keten, boeren en overheden) Vanuit het netwerk zijn 2 Fieldlab aanvragen bij het ministerie van LVVN gedaan en toegekend: • Fieldlab aanvraag Zuidwestelijke Delta (EIP) (ontwikkeltraject kennis en innovatieaanpak landbouw, Delphy, AIKC Rusthoeve en WUR) • Fieldlab aanvraag Regeneratieve landbouw (EIP) (ontwikkeltraject R&D boeren regeneratieve landbouw). Namens het kernteam IBP zijn 4 projectaanvragen ingediend bij 3 PPLG's (Noord-Brabant, Zuid-Holland, Zeeland) voor de doorontwikkeling/ opschaling van de projecten BMA, 'Agricycling' en Koolstofboeren. Deze zijn grotendeels ook toegekend. Het IBP netwerk is in 2025 doorgestart als Interbestuurlijk netwerk Toekomstbesten-dige landbouw (IBN TL). Dit netwerk zet zich in voor de ontwikkeling van kennis en kennisdeling. Afspraken zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen de 3 provincies.
B: Gebiedspilot Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw in de ZWD	• Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw Zuidwestelijke Delta: ontwikkeling monitoringssysteem duurzame prestaties op het boerenbedrijf. • Samenwerking met 100 boeren, en een klankbordgroep van 30 keten en maatschappelijke partijen.	• De biodiversiteitsmonitor akkerbouw doorontwikkeld en in de praktijk getoetst • KPI's (biodiversiteit, stikstof, koolstofvastlegging, bodem en waterkwaliteit, etc.) en de achterliggende datasystemen doorontwikkeld • Monitor toegepast bij z'n 81 telers in de Zuidwestelijke Delta • Inzet van KPI-coaches en kennisbijeenkomsten • 81 telers zijn voor hun prestaties beloond. • De keten betrokken in een klankbord van zo'n 30 partijen. Door verschillende ketenpartijen is vervolgens verkend wat de BMA kan betekenen voor hun eigen duurzamheidsprogramma's (BO akkerbouw, Farm Frites, COSUN, Farm + etc.) In 2026 start het vervolg; BMA Zuidwest Nederland. In dit project wordt de KPI aanpak doorontwikkeld en opgeschaald naar 600 telers. Ook de keten en de BO akkerbouw zijn betrokken bij dit project.

C: Gebiedspilot gewasdiverse teeltsystemen	• Gebiedspilot strokenteelt: onderzoek en toepassing van strokenteelt in erkgroepen. Onderdeel van PPS Strokenteelt NL	• Twee leergroepen van 16 boeren (7 in ZH) die kennis ontwikkelde en deelden over de toepassing van businessmodellen en bouwplannen strokenteelt. • Keten betrokken in netwerkbijeenkomsten: +/- 20 erf betreders/ ketenpartijen
D: Gebiedsnetwerk en pilots voor een aantrekkelijk biodivers agrarisch landschap	• Openbaar groen en landbouw: 3 pilots (Brabant, Zeeland, Zuid-Hollandse Delta) ontwikkeling van biodiversiteit door openbaargroen en akkerranden. • Zo'n 40 boeren, keten en kennispartijen betrokken. (6-12 boeren ZH)	• Ontwikkeling van biodiversiteitkansen kaarten op eilandniveau in Zuid-Holland • Ontwikkeling van de biodiversiteitsmonitor 'Obsidentify APP' • Ontwikkeling leermateriaal toepassing van functionele agrobiodiversiteit, zoals akkerranden beheer • Onderzoek naar biodiversiteitsverbetering en akkervogelbeheer door de toepassing van maaibeheer in de luzerneteelt • Advies en rapport over biodiversiteitsontwikkeling openbaar groen en landbouw. • Netwerk en kennisdeel bijeenkomst (3 juli).
G: Koolstofboeren Zuidwestelijke Delta	• Koolstofboeren Zuidwestelijke Delta: ontwikkelen schaalbaar model koolstofvastlegging. • Samenwerking 30 boeren en diverse marktpartijen	• Succesvolle pilot koolstofcertificaten:30 boeren waarvan 6 in Zuid-Holland • 7 afnemers van koolstofcertificaten waarvan 2 in Zuid-Holland • Totaal 6.129 ton CO_2 verkocht a € 100/tCO_2 = € 612.900 voor de boer, waarvan 2.996 ton CO_2 verkocht in Zuid-Holland • Feedback richting SNK voor aanpassing methodiek koolstofcertificaten akkerbouw • Veel interesse van ketenpartijen in verlaging carbon footprint • Meer (door)ontwikkeling nodig op methodieken en protocollen voor opschaling
H: Boeren en Biodiversiteit: validering biodiversiteitsmonitor akkerbouw	• Boeren en Biodiversiteit (PPS): onderzoek en ontwikkeling instrumentenkoffer meten en monitoring van biodiversiteit op de het agrarisch bedrijf. Onderdeel van de PPS Boeren en biodiversiteit.	• 6 boeren betrokken in de Zuidwestelijke Delta en diverse ketenpartijen uit landelijk netwerk. • Ontwikkeld een participatieve monitoring instrument biodiversiteit op het boerenbedrijf. • In de praktijk getoetst op diverse percelen in Brabant, Zeeland en Zuid-Holland
Regeneratief boeren	• Mechanisatie en compostering: Onderzoek naar opschaling passende machines en nieuwe composttechnieken. • Samenwerking 2 R&D boeren. Onderdeel Fieldlab R&D regeneratief boeren.	• Ontwikkeling van mechanisatie en plan voor opschaling mechanisatie passend bij regeneratief boeren. • Ontwikkeling van innovatieve compostering op het boerenbedrijf passend bij regeneratief boeren.
Sensorisch landschap (eDNA)	• Onderzoek doormiddel van eDNA techniek naar de relatie tussen verdichting, infiltratie en bodemleven in de Zuidwestelijke Delta &	• Bodemonderzoek op 35 percelen uitgevoerd • Analyse bodemkwaliteit en advies bodembeheer 35 percelen.

	identificeren van nieuwe bodemindicatoren. • Samenwerking met 35 boeren (percelen).	• Doorontwikkeling kennis eDNA als instrument en onderdeel van de Open Bodem Index (OBI) • Keten betrokken; Particulier grondbezit
BMA-Scenario doorrekening voor de Zuidwestelijke Delta	• Onderzoek naar ecologische en economische impact van de BMA. • Samenwerking met de Groene Cirkel Duurzame Fritesketen en een klankbordgroep (VAVI, ZLTO etc.)	• Onderzoek naar de ecologische en economische impact in diverse scenario's waarin de BMA wordt toegepast in de keten. • Afstudeeronderzoek WUR naar scenario's toepassing BMA in bedrijfsvoering. • Onderzoeksrapport. Doorrekening 3 scenario's toepassing BMA in de keten. • Pilotgroep gestart 15 Farm Frites telers
Circulairteit begint bij de bodem (Agricycling) Zuidwestelijke Delta	• Verkennen en organiseren samenwerking van boeren voor het sluiten van lokale grondstofstromen (bermgras) naar bodemverbeteraar (compost) • Samenwerking met diverse boeren (4-12), en lokale overheden.	• Coöperatie van boeren gestart in de Hoeksche Waard met als doel lokale en regionale grondstofstromen (bermgras, bagger) te sluiten en te verwerken en toe te passen op het boerenerf naar gecertificeerde bodemverbeteraar (CMC compost). • Werkbare en getoetste juridische route. • Ontwikkeling van nieuw mogelijk businessmodel • Samenwerking boeren, gemeente, omgevingsdienst en 'Agricycling'.
Gebiedsgerichte aanpak biodiversiteitsmonitor akkerbouw West-Brabant	• Gebiedspilot gericht op de realisatie van gebied specifieke doelen door bedrijfsprestaties in de akkerbouw middels de BMA.	• Samenwerking boeren en ketenpartijen (COSUN, Pepsico) • Gebiedsprofiel opgesteld (Noor-Brabant) • Onderzoek naar gebiedsdoelen en BMA Kosten-baten beoogde maatregelen • Advies mogelijke doorontwikkeling van de beloningssystematiek

Zoet water

Project	Activiteiten	Resultaten
Broedplaats zoetwater Schouwen-Duiveland (projecten Living Lab Schouwen-Duiveland)	1. Bodem- en watercoaching 2. Zoetwateracademie 3. Fieldlabs 4. Taskforce governance 5. Innovatievoucher regeling	1. In het Bodem/watercoachingstraject zijn agrarische ondernemers begeleid op het gebied van bodem- en waterbeheer. Bodem- en watercoaching | Living Lab Schouwen-Duiveland 2. Een van de belangrijke activiteiten van de Zoetwater Academie was het delen van kennis door het organiseren van bijeenkomsten. Tijdens deze bijeenkomsten werd de nieuwe kennis vanuit de verschillende projecten binnen de Broedplaats gedeeld met agrariërs, adviseurs, stakeholders en andere geïnteresseerden. Zoetwater Academie | Living Lab Schouwen-Duiveland 3. Een van de doelen uit het plan van aanpak Fieldlabs Zoetwater was het ontwikkelen van een nieuwe aanpak voor een vernieuwde integrale gebiedsgerichte werkwijze. Fieldlabs | Living Lab Schouwen-Duiveland 4. De Taskforce Governance werd bij de projecten ingeschakeld als er issues waren op het gebied van samenwerken tussen overheden onderling of tussen overheden en gebiedspartijen, proces en programma, belemmeringen binnen of tussen organisaties en op het vlak van beleid, regels met de aansluiting op de (innovatieve) praktijk. Taskforce Governance | Living Lab Schouwen-Duiveland 5. Kansrijke oplossingen om water te bergen en toe te passen ten behoeve van duurzame landbouw en natuurbeheer zijn gestimuleerd met subsidiemogelijkheden. Hiervoor is in juli 2022 tot juli 2023 een gemeentelijke voucherregeling opengesteld. Investeringsvouchers voor Duurzame Zoetwateroplossingen | Living Lab Schouwen-Duiveland
Zoet water op de kop van Goeree	Het doel van het project was om de beschikbaarheid van zoet water te vergroten en daarmee verzilting tegen te gaan op de kop van Goeree. Daarbij is onderzocht welke maatregelen de meeste potentie hebben om de beschikbaarheid van zoet water op de kop van Goeree te vergroten.	Dit was een project aanvraag van LTO-Noord en haar partners; ca. 20 agrariërs, waterschap Hollandse Delta, Groene Raad, TBO's, Provincie Zuid-Holland, Deltares, Aequator, gemeente Goeree-Overflakkee en kennisinstellingen.

Genieten en beleven in de Delta

Project	Huidige activiteiten	Mijlpalen/Resultaat
Nationaal Park NL-Delta	Er zijn veel gezamenlijke ambities voor dit bijzondere en unieke deltagebied. Maar de wijze waarop deze ambities gerealiseerd kunnen worden leveren nog de nodige vragen en discussies op bij diverse partijen. Bovendien is er onduidelijkheid ontstaan over de wetgeving met betrekking tot Nationale Parken Nieuwe Stijl. Uit recente besluitvorming van de minister van LNV, blijkt dat de wettelijke criteria en de ambities van de Standaard voor Nationale Parken Nieuwe Stijl nog niet goed op elkaar passen. Zolang wet en standaard niet in overeenstemming zijn, is voorlopig geen aanvraag voor de status Nationaal Park ingediend.	Financiële afwikkeling van de IBP Vitaal Platteland bijdrage is afgerond.
600 jaar Elizabethsvloed	Programma om de vloed van 600 breed in het gebied te herdenken en ambities en programma te bundelen.	De publieksactiviteiten en programma om verhaal van heden, verleden, toekomst te vertellen n.a.v. 600 jaar Elizabethsvloed zijn afgerond in 2022.
Beleefpunten Yerseke Moer Geopark Schelde Delta	Voor Yerseke Moer is een plan ontwikkeld om het gebied beter te ontsluiten voor bezoekers en meer kansen te creëren voor recreatieondernemers en agrariërs met een nevenfunctie. Hiertoe worden informatieborden ontwikkeld en rustplaatsen ingericht.	In 2024 is besloten tot wijziging van het project, waarmee door de het project in 2 fases, voorbereiding en realisatie, op te spitsen de volledige route gerealiseerd kan worden. De voorbereidingsfase was gericht op het voorbereiden van de bouw, het afronden van detail op ontwerp, en het doen van overige onderzoeken. Deze fase is afgerond.
Delta Innovation Days	Geen Delta Innovation Days in 2020 en 2021 ivm Corona. De middelen worden ingezet bij het project Mobiel Deltarium.	Project is vervallen.
Projecten vergroten leefbaarheid	Een potentieel project (lange afstand wandelpad) is op andere wijze gefinancierd.	Project is vervallen.
Mobiel Deltarium	Een ontwerp van Studio Marco Vermeulen is goed gekeurd. Dit mobiel Deltarium kan gedurende het jaar op diverse plekken in de ZW Delta ingezet kunnen worden om de verschillende facetten van de bijzondere ZW Delta te belichten en als basis dienen voor diverse netwerkactiviteiten vanuit en rondom de broedplaatsen (en zelfs breder binnen de scope van de (ZW)Delta). Het voorstel voor vervolg is ontwikkeld.	Met het Mobiel Deltarium is een schip gereali-seerd dat een multimediale presentatie over het verleden, heden en toekomst van de Ne derlandse en Vlaamse delta vervoert over het water.